

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2561/2019
27.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа Милош Владисављевић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., Института за економику пољопривреде из Београда и ВВ из ..., кога заступа Снежана Живановић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8066/18 од 01.02.2019. године, у седници већа одржаној дана 27.05.2021. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8066/18 од 01.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 1447/15 од 24.04.2018. године, исправљеном решењем истог суда од 25.07.2018. године утврђено је да су апсолутно ништави уговори који су за предмет имали стан број ... у улици ... у ... на трећем спрату, површине 30 м² и то: Уговор о враћању стана закључен дана 17.06.1992. године између ГГ у својству даваоца и Института за економику пољопривреде у својству примаоца под бројем 597, овереног код Другог општинског суда у Београду Ов бр. 4940/92 дана 19.06.1992. године, Уговор о купопродаји закључен дана 28.07.2009. године под бројем 365/1 оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр. 11211/09 закључен између ББ, као купца и Института за економику пољопривреде, као продавца, Уговор о купопродаји закључен дана 29.07.2009. године између ББ, као продавца и ВВ, као купца оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр. 11247/2009. Истом пресудом обавезан је тужени ВВ да се у року од 15 дана од дана пријема пресуде исели са свим лицима и стварима из стана број ... у улици ... на трећем спрату, површине 30 м² и обавезани су тужени да на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 82.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8066/18 од 01.02.2019. године преиначена је наведена првостепена пресуда и одбијен као неоснован тужбени захтев за утврђење апсолутне ништавости уговора о располагању станом број ... у улици ... у ..., на трећем спрату, површине 30 м² и то: Уговора о враћању стана закљученог дана 17.06.1992. године између ГГ као даваоца и Института за економику пољопривреде као

примаоца Ов бр. 4940/92 од 19.06.1992. године, Уговора о куповини и продаји истог стана закљученог између тужених ББ као купца и Института за економику пољопривреде, као продавца Ов бр. 11211/09 од 28.07.2009. године и Уговора о куповини и продаји Ов бр. 11247/2009 од 29.07.2009. године, закљученог између тужених ББ као продавца и ВВ као купца. Истом пресудом одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се тужени ВВ исели са лицима и стварима из предметног стана и обавезана тужила да туженом ВВ плати парничне трошкове у износу од 216.000,00 динара, док тужила и тужени Институт за економику пољопривреде и ББ сnose свако своје трошкове.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремено је изјавила ревизију тужила, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и прекорачења тужбеног захтева.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку и налази да је ревизија дозвољена и неоснована.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју у поступку по ревизији Врховни касациони суд води рачуна по службеној дужности. Нема ни битних повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку, учињених пред другостепеним судом, јер другостепени суд није пропустио да примени, нити је погрешно применио неке од одредби Закона о парничном поступку, што би било од утицаја на доношење законите и правилне пресуде. Ревизијом се неосновано указује да је преиначењем првостепене пресуде извршено прекорачење жалбених навода са разлога који нису истицани жалбом тужених и тиме извршено прекорачење тужбеног захтева. Према члану 386. став 3. Закона о парничном поступку, другостепени суд испитује првостепену пресуду у границама разлога наведених у жалби, пазећи по службеној дужности на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1) до 3), 5), 7) и 9), као и на правилну примену материјалног права. Побујаном пресудом другостепени суд је правилно применио одредбе члана 394. тачка 3. и 4. Закона о парничном поступку, налазећи да је првостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована пресуда и оцењујући да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да је првостепени суд погрешно применио материјално право. Заснивајући другостепену пресуду на другачијој примени материјалног права, другостепени суд није прекорачио разлоге жалбе тужених, нити постојећи тужбени захтев, јер на правилност примене материјалног права према цитираним одредама другостепени суд води рачуна по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени Институт за економику пољопривреде је са својим радником ДД 03.10.1967. године закључио Уговор о коришћењу стана број ... у улици ..., након чега је ДД на основу наведеног уговора стекао станарско право усељењем. Између Института за економику пољопривреде и ДД закључен је Уговор о откупу стана оверен пред судом Ов бр. 6002/91 дана 12.04.1991. године са Анексом Ов бр. 6254/91. Уговорена је продаја стана са роком плаћања од 38,5 година у једнаким месечним ратама које се ревалоризују. ДД је преминуо 08.10.1991. године, његов законски наследник је била мајка ГГ, рођена ...,

која није била члан његовог породичног домаћинства, а у државини спорног стана је био тужени ББ. Иза пок. ДД је покренут оставински поступак пред Другим општинским судом у Београду О 1626/91 у коме су учествовали мајка оставиоца, као законски наследник и тужени ББ, који се фотокопијом тестамена од 09.07.1990. године представио као тестаментални наследник. Тужени ББ је упућен на парницу ради доказивања постојања тестамена, а поступак расправљања заоставштине је прекинут решењем од 09.12.1991. године. У парници по тужби ББ против ГГ, као законског наследника оставиоца, поступак је окончан решењем Првог основног суда у Београду П 13229/11 од 02.12.2011. године којим је утврђено повлачење тужбе. ГГ је у својству законског наследника сина ДД са туженим Институтом за економику пољопривреде закључила уговор о враћању стана Ов бр. 4940/92 од 19.06.1992. године, којим се обавезала да Институту врати у својину стан који је предмет уговора о откупу уз обавезу Института да врати до тада исплаћене месечне рате у ревалоризованом износу, (које је уплатио сада пок. ДД) и да сноси све трошкове из парнице за утврђење права наслеђа на стану. Тужени Институт је у наведеној парници П 13229/11 учествовао као умешач на страни тужене ГГ. ГГ је преминула 29.08.1997. године, а поступак за расправљање њене заоставштине је обустављен решењем Првог општинског суда у Београду О 1891/98 од 21.01.1999. године због непостојања заоставштине, јер је својом имовином за живота располагала уговором о доживотном издржавању закљученим са ЋЋ. Тужени ББ је 07.07.2009. године поднео захтев туженом Институту за економику пољопривреде за откуп спорног стана у којем је живео у заједници са сада пок. ДД од 1984. године. На основу овог захтева, тужени Институт је са туженим ББ закључио уговор о откупу стана Ов бр. 11211/09 дана 28.07.2009. године и продао туженоме спорни стан по уговореној једнократној исплати цене. Тужени ББ је уговором Ов број 11247/09 од 29.07.2009. године исти стан продао туженоме ВВ. Уговор је извршен у целости и купац поднео Катастру захтев за укњижбу права својине. Тужиља је решењем Првог основног суда у Београду О 3642/13 од 12.03.2013. године оглашена за наследника на спорном стану, као заоставштини пок. ДД, по законском основу наслеђивања.

Налазећи да ГГ у време закључења уговора о враћању стана 19.06.1992. године туженом Институту није била оглашена за наследника пок. ДД, као ни касније, првостепени суд је оценио да је уговор о враћању стана ништав, да је ништав и уговор о откупу стана од 28.07.2009. године, јер су уговорне стране знале да је исти стан већ отуђен сада пок. ДД и да се истим не може поново располагати, да тужени ББ на основу ништавог уговора није могао да стекне право својине на стану, нити пренесе својину на следећег купца, туженог ВВ услед чега је усвојен тужбени захтев у целости утврђењем ништавости сва три оспорена уговора и обавезивањем туженог ВВ на иселење из спорног стана.

Правилно је побијаном одлуком примењено материјално право преиначењем првостепене пресуде и одбијањем тужбеног захтева у целости.

Према члану 130. Закона о наслеђивању („Службени гласник СРС“, број 52/74, 1/80 и 25/82) важећег у време смрти ДД 08.10.1991. године, заоставштина умрлог лица по сили закона прелази на његове наследнике у тренутку смрти оставиоца. Према члану 237. сада важећег Закона о наслеђивању („Сл. гласник РС“ 46/95) наслеђа отворена пре ступања на снагу овог закона расправљају се по прописима који су важили на дан његовог ступања на снагу. ГГ, као једини законски наследник, мајка ДД

пуноважно је располагала враћањем стана туженом Институту за економику пољопривреде уговором од 17.06.1992. године. Ради се о двостраном теретном и извршеном уговору. Статус законског наследника ГГ потврђује исход правноснажно окончане парнице П 13229/11 са пријављеним тестаменталним наследником оставиоца. Тужилца као ћерка ГГ и сестра по мајци ДД у моменту закључења спорног уговора од 17.06.1992. године није била у кругу лица позваних на наслеђе иза пок. ДД, а ГГ, је како правилно оцењује другостепени суд располагала својим, а не тужилинним правом услед чега је такво располагање пуноважно. Код неспорне чињенице да тужилца није била члан породичног домаћинства пок. ДД, да није била корисник стана, није било законских обавеза туженог Института за поступање у смислу члана 16. Закона о становању у корист тужилце услед чега је тужени Институт, као носилац права располагања био овлашћен за располагање истим станом у корист туженог ББ, а тужени ББ у корист туженог ВВ уговором од 29.07.2009. године. Ревизијом се неосновано указује на садржину оставинског решења којим је тужилца оглашена за наследника на спорном стану, као заоставштине пок. ДД, јер се по правноснажности решења о наслеђивању спорна питања постојања заоставштине и наследника расправљају у парници што је правилно и законито и учињено у овом поступку.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић